

Formido  
deco bouwmarkt

# KLUSZO



In deze KlusZo beschrijven we stapsgewijs waar u rekening mee moet houden als u een badkamer of een toilet gaat inrichten. In deze KlusZo beginnen we met de voorbereiding: het maken van een optimale indeling en het eventueel slopen van de oude badkamer of oude toilet. Verder gaan we uitgebreid in op het inbouwen en aansluiten van het sanitair.

Op de achterpagina van deze KlusZo staat een checklist zodat u weet wat u allemaal nodig heeft voor deze klus.

Mocht u na het lezen van deze KlusZo toch nog vragen hebben over sanitair, dan kunt u daarmee altijd terecht bij de servicebalie in onze winkel. Onze medewerkers zullen u graag verder helpen.

## ***Sanitair***

Haal meer uit je huis.

Formido  
deco bouwmarkt

## De voorbereiding

**Het indelingsplan** Uw nieuwe badkamer of badkamerrenovatie begint met het maken van een indeling. In deze klusZo vindt u de badkamerontwerphulp. Hiermee kunt u allerlei badkamer-indelingen uitproberen.

**De aanschaf van sanitair** Aan de hand van het definitieve indelingsplan kunt u sanitair, kranen en andere accessoires gaan kopen. Bij uw Formido vestiging staat dit assortiment overzichtelijk opgesteld, zodat u goed kunt vergelijken. Tevens biedt Formido de mogelijkheid een aantal artikelen, welke niet in de winkel staan, op bestelling voor u te leveren. Vraag naar de mogelijkheden in de vestiging.

**Slopen** Alvorens u ook maar iets kunt installeren moet u, indien het een bestaande badkamer betreft, eerst de oude overbodige artikelen uit de badkamer slopen. Doe dit pas nadat u uw nieuwe artikelen in huis hebt.

**Het installeren** Eerst legt u waterleidingen, afvoeren en elektrische installatie aan. Alles over de elektrische installatie in de badkamer leest u in de aparte KlusZo Elektriciteit Binnen. Meer over waterleidingen en afvoeren leest u in de KlusZo Water aan- en afvoer. Vervolgens betegelt u de wanden en vloeren, zie KlusZo Tegelen. Daarna kunt u bad, douche en wastafel(s) en eventueel CV aansluiten. Ook voor het aansluiten van een CV is een aparte KlusZo folder Centrale Verwarming verkrijgbaar.

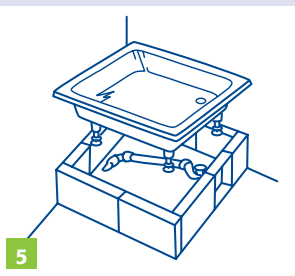
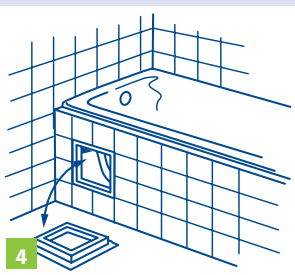
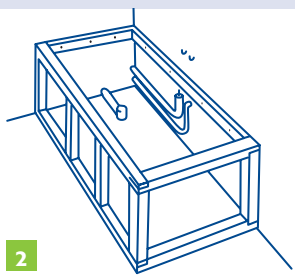
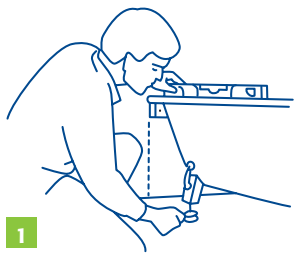
## De klus zelf

### Een ligbad inbouwen

1. De meeste baden zijn voorzien van een plastic bescherm laag tegen krassen. Kijk alvorens het plaatsen van het bad of het niet beschadigd is.
2. Stel het bad waterpas met de stelpoten (afbeelding 1). Het bad dient zowel in de lengte als in de breedte waterpas te staan.
3. Plug en schroef een stevige lat op de muur, daar waar het bad aansluit op de wand. Voorzie de lat van een rand kit. Laat de rand van het bad hierop steunen om te voorkomen dat er lekkages ontstaan doordat het bad tegen de muur stoot.
4. Laat de overige randen steunen op een houten frame (latten van ongeveer 44x67 cm, afbeelding 2).
5. Monteer de afvoer en het overloopsysteem (zie KlusZo Water aan-en afvoer).
6. Vul het bad met water en laat het bad leeglopen om de afvoer te controleren op lekkage.
7. Bekleed het badframe met gipsplaten of laat de randen steunen op wanden van gasbetonblokken (afbeelding 3).
8. Breng een tegelluikje aan in één van de wanden. Het tegelluikje plaatst u zó dat u later nog makkelijk bij de sifon kunt komen (afbeelding 4).
9. Voordat u het bad definitief inbouwt controleert u het nogmaals op beschadigingen. Dit doet u door het bad met een warm sopje schoon te maken. U ziet dan of er lekken en/of krassen zijn.
10. Kit de randen van het bad tegen de ondersteuning overal dicht met siliconenkit. Daarmee voorkomt u beschadigingen en gekraak.

### Douchebakken met gemonteerd frame inbouwen

1. Verwijder de verpakking en tape en verzekert u ervan dat de douchebak onbeschadigd is voordat u met installeren begint.
2. Controleer tevens of het model en de kleur van de douchebak overeenstemmen met uw bestelling.
3. Monteer eerst de sifon aan de douchebak.
4. Draai vervolgens de douchebak om en zet deze op juiste plaats. Met behulp van de regelbare stelpoten (afbeelding 5) kan men de douchebak waterpas zetten. Controleer daarbij of alle poten goed op de vloer rusten en regel of stel indien nodig de poten bij.
5. Houdt bij het afstellen van de poten rekening met het eventueel meegeleverde frontpaneel. Dit betekent dat de afstand tussen de vloer en onderkant van de rand van de douchebak overeen moeten stemmen met de hoogte van het paneel.



6. Teken de onderste rand van douchebak af op de aanliggende muren.
7. Bevestig op de muren twee houten steunlatten om zo de randen van de douchebakken voldoende te ondersteunen. De latten dienen 5 cm korter te zijn dan de lengte van de douchebak.
8. Bevestig de sifon met de afvoerpijp in de badkamer. De afvoer moet minimaal 40 mm zijn.
9. Werk de voorzijde van de douchebak af door het frontpaneel te plaatsen of d.m.v. een afwerking met gipsplaat.
10. Kit de douchebak af met zuurvrije siliconenkit.

**Algemeen** Bij een inbouw douchebak dient eerst een volledige ombouw gemaakt te worden. Bijvoorbeeld van een houten omlijsting afgewerkt met gipsplaten of gasbetonblokken. Plaats vervolgens de douchebak. (zie ook de stappen bij het plaatsen van een bad.)

De fabrikant is niet verantwoordelijk voor schade als gevolg van verkeerd transport of verkeerde behandeling. Na plaatsing worden geen klachten meer aanvaard, mits de klacht wordt veroorzaakt door een verborgen fabricagefout.

**Een  
douchecabine  
plaatsen** Het ontwerp van de douchecabines kan erg verschillen van rond tot vierkant en van volledig profiel tot profielloos. Bij elke cabine zit een uitgebreide tekening over de bevestiging. Hierbij een aantal algemene zaken.

1. Controleer van te voren of er geen gas, water, licht of gasleidingen achter de muur lopen waarin geboord moet worden!
2. Controleer de cabine op beschadigingen alvorens tot plaatsing over te gaan.
3. Plaats de wandprofielen aan de muur. Zet de profielen verticaal op de bak. Meestal worden de profielen op 1,5 cm. vanaf de buitenkant douchebak geplaatst.
4. Maak de profielen boven de twee hoeken van de bak aan de muur vast met de juiste bevestigingen. Zorg ervoor dat de muur waartegen de douchewand komt zuiver horizontaal is.
5. Maak de scherm delen vast.
6. Sluit de wand en de douchebak (alleen aan de buitenzijde) waterdicht op elkaar met speciale aansluitprofielen en siliconenkit. Laat dit 24 uur drogen.

**Aarde** Een bad en/of douchebak van metaal, de waterleiding en de CV, moet u aarden met een blanke aardedraad die beschermd wordt door een elektrabuis. In het bad en de douchebak is hiervoor aan de onderzijde een speciale lip aangebracht. Die vindt u meestal bij de plugopening.

**Badkamer-meubel installeren** Het belangrijkste bij het plaatsen van de meubelen is dat ze waterpas gemonteerd worden. Dit voorkomt slecht sluiten van deuren, laden en kieren tussen de diverse elementen. Bij ieder meubel wordt een instructie bijgeleverd. Onderstaand de algemene montage-instructie.

1. Plaats eerst het wastafelmeubel. De bovenkant van de wasbak op ca. 90 cm. Indien er een inbouwwascom geplaatst moet worden, zaag dan de uitsparing er voor het monteren eerst uit. Eventueel het wastafelblad plaatsen.

2. Plaats vervolgens (indien voorzien) het spiegel element op de wastafel. Plaats tevens het verlichtings-element (dit vergrendelt meestal de spiegel). Aansluiten op het lichtnet.

3. De bovenkant van de kolomkasten die u eventueel ernaast wilt plaatsen, is gelijk aan de bovenzijde van het verlichtings-element. Wanneer u een losse toiletkast wilt plaatsen dan worden de kolomkasten uitgemeten vanaf de onderzijde van de wastafel-onderbouw. Na plaatsing van de meubelen kunnen deze eventueel aan elkaar gekoppeld worden.

4. Verkeerd om draaiende deuren kunt u nu ombouwen. Nog niet van handgreepgaten voorziene deuren kunnen nu geboord en gemonteerd worden. Hierna plaatst u de schappenplankjes en eventuele deurbakjes. Tot slot stelt u de laden en deuren.

**Een wastafel plaatsen**

1. Bevestig een wastafel alleen maar aan de bestaande wand als deze stevig genoeg is. Breng in een wand van gipsplaat eerst een speciale versteviging aan, bijvoorbeeld multiplex 22 mm dat tussen twee stijlen is geschroefd.

2. Monteer eerst de kraan aan de wastafel. Monteer vervolgens de afvoer aan de wastafel. (zie KlusZo Water aan- en afvoer)

*(Lees verder volgende pagina).*

## De klus zelf

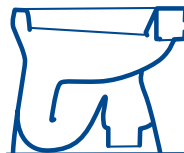
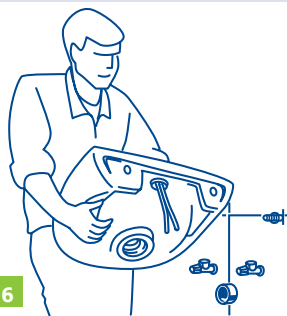
3. Bepaal de hoogte van de wastafel. Standaard hoogte is 80 cm. (bovenkant wastafel) Langere mensen vinden een hoogte van 90 cm prettiger.

4. Aan de achterkant van de wastafel zitten ophanggaten. Meet op hoever deze ophanggaten uit elkaar zitten. Meet op hoeveel cm de gaten van de bovenkant van de wastafel zitten. Let op: u moet meten van het midden van het ene gat tot het midden van het andere gat en van bovenzijde wastafel tot midden van het gat.

5. Teken op de muur de positie van de boorgaten. Trek een lijn tussen de boorgaten en let erop dat de lijn waterpas is! Boor vervolgens gaten van 12 mm. Plaats hierin pluggen en bevestig daarin de zogenaamde draadstiften die de wastafel moeten gaan dragen.

6. Na het goed aandraaien van de draadstiften in de muur plaatst u kunststof ringen. Nu kunt u de wastafel erover heen schuiven. Plaats opnieuw kunststof ringen, daarna de metalen volgring en dan de moer. De moeren mogen niet te strak gaan zitten, daar anders het sanitair kan gaan scheuren. (afbeelding 6)

7. Sluit de afvoer aan op de sifon en sluit de kraan aan op de waterleidingen.



### Een wastafel op een zuil plaatsen

1. Wilt u de leidingen van een wastafel keurig wegwerken dan kunt u kiezen voor een sifonkap of een zuil.

2. U volgt dan de stappen zoals beschreven onder punt 1 en 2 van de wastafel. (afbeelding 7)

3. Bevestig de wastafel uiterst zorgvuldig op de zuil en teken de ophanggaten met behulp van een waterpas af op de wand.

4. Sluit de water aan-en afvoeren aan, bij voorkeur met flexibele koppelingen.

5. Plaats de zuil onder de wastafel door deze iets op te lichten.

6. Bevestig dan de wastafel definitief.

### Een closetpot en duoblok aansluiten

Wanneer u een closetpot gaat kopen, kunt u kiezen of u de aansluiting in de vloer wilt hebben (type AO, afbeelding 8) of in de muur ( type PK, afbeelding 9). Tevens dient u te kiezen uit een toilet met bijbehorend reservoir, ook wel duoblok genoemd, of met een los laag hangend reservoir. Het plaatsen van een duoblok is het meest eenvoudig.

1. Voordat u de pot gaat bevestigen, moet u eerst exact bepalen waar de gaten voor de schroeven moeten komen. Daarvoor zet u de closetpot op de plaats waar u hem later

## De klus zelf

- wilt bevestigingen. Door de schroefgaten heen, kunt u op de vloer aangeven waar u de gaten moet boren. (afbeelding 10)
1. Verwijder de pot en boor de schroefgaten in de vloer.
  2. Daarna legt u de pot op de zijkant en bevestigt u het brede deel van de afvoermanchet op de afvoer van de pot (afbeelding 11). Met wat wasmiddel gaat dit makkelijker. Til nu de pot op en schuif het smallere deel van de afvoermanchet in de afvoer.
  3. Bevestig de pot nu definitief op de vloer.

### Duoblok

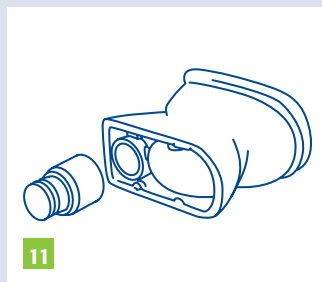
1. Bij 'n duoblok voert men de stappen uit zoals hiervoor beschreven.
2. Til vervolgens het reservoir op de pot zodanig dat de verbindingsbouten in de bevestigingsgaten in de pot vallen.
3. Boor alvorens het reservoir vast te zetten aan de pot, de eventuele schroefgaten voor het reservoir in de muur. (niet alle reservoirs worden aan de muur bevestigd)
4. Bevestig het reservoir van het duoblok aan de pot d.m.v. de meegeleverde moeren en bevestigingsbouten. Vergeet hierbij niet de rubberen of kunststof ring tussen het metaal en de pot te doen. Dit voorkomt namelijk scheuren in het keramiek.
5. Bevestig het reservoir (indien noodzakelijk) middels de schroefgaten aan de muur. Ook hierbij dient u wederom de rubberen of kunststof ringen niet te vergeten tussen de metalen moeren en het keramiek.
6. Bevestig de toevoerleiding voor de watertoevoer naar 't reservoir.

### Laaghangend reservoir

1. Een laaghangend reservoir hangt boven het toilet.
2. Bevestig het laaghangend reservoir aan de muur. Let er bij een laaghangend reservoir op dat deze goed wordt vastgemaakt aan de muur. Dit reservoir wordt namelijk niet ondersteund door de toiletpot!
3. Verbind het reservoir middels een kunststof verbindingspijp naar de pot.
4. Sluit de verbindingspijp aan middels een kunststof sok.
5. Sluit de watertoevoer aan

### Hooghangend reservoir

1. Een hooghangend reservoir wordt hoog aan de muur bevestigd. Let erop dat dit reservoir goed moet worden bevestigd, daar het niet wordt ondersteund door de toiletpot.
2. Voor een hooghangend reservoir dienen lange kunststof stortpijpen te worden gebruikt. De kunststof pijp dient d.m.v. een sok aan de toilet te worden bevestigd.



## Een inbouwreservoir en wandcloset aansluiten

Bij elk model inbouwreservoir wordt een uitgebreide beschrijving aangeleverd. Deze dient u vooraf goed door de te nemen, daar er een aantal verschillende inbouwreservoirs bestaan. Er zijn zelfdragende constructies die u enkel aan de muur hoeft te bevestigen, echter er zijn ook hangende, niet zelfdragende inbouwreservoirs die u dient te ondersteunen middels metselstenen of gasbetonblokken!

1. Teken met behulp van het bijgeleverde sjabloon de bevestigingsgaten op de muur. Vervolgens boort u de gaten hiervoor met behulp van een 10mm boor.
2. Monteer het frame van het inbouwreservoir waterpas aan de muur.
3. Plaats de meegeleverde draadstiften in het inbouwreservoir waaraan het wandcloset later bevestigd gaat worden.
4. Een zelfdragende systeem betekent dat er alleen een ommanteling voor de afwerking gemaakt moet worden.
5. Een niet zelfdragend systeem moet persé worden ondersteund door metselstenen of gasbetonblokken.
6. Sluit d.m.v. de closetafvoerbocht het reservoir aan op de riolering.
7. Sluit de watertoevoer aan door middel van het plaatsen en aansluiten van een hoekstopkraantje.
8. Werk vervolgens de ommanteling af en bevestig het bedieningspaneel. (controleer voor de afwerking of het reservoir goed functioneert en niet lekt).
9. Plaats het wandcloset op de draadstiften en draai deze door middel van de bijgeleverde kunststof ringen en moeren vast.

## Elektra aanbrengen

Omdat de combinatie van water en elektriciteit gevaarlijk kan zijn, bestaat er een aantal richtlijnen voor elektra in badkamers en douches en dergelijke. De energiebedrijven gaan daarbij uit van twee opties: natte ruimten met aardlekschakelaar (installatie B) of zonder aardlekschakelaar (installatie A).

**Installatie A** Als de groep waarop uw badkamer is aangesloten niet beveiligd is door een aardlekschakelaar, zijn stopcontacten in de badkamer verboden. Een uitzondering hierop vormt het speciale scheerstopcontact. U mag een lichtschakelaar aanbrengen, als dit een hoog-geplaatste trekschakelaar is. Andere schakelaars en dimmers moet u buiten de badkamer aanbrengen. De lichtarma-



## Elektra aanbrengen (vervolg)

turen die u gebruikt, moeten waterdicht zijn en geaard. U mag zowel halogeenlampen als gewone spots gebruiken, mits deze branden op een 24-volts transformator die u buiten de badkamer plaatst.

**Installatie B** Als de groep waarop uw badkamer is aangesloten wel beveiligd is door een aardlekschakelaar, gaat het energiebedrijf uit van een zone-indeling (afbeelding 12). In de zones 1 en 2 mag niets op het gebied van elektra aangebracht worden. In de resterende ruimte (zone 3) mag u wel schakelaars, stopcontacten en verlichting plaatsen (dus ook halogeenlampen en dimmers).

**Apparaten aansluiten** Uw wasmachine, centrifuge en/of wasdroger moeten via een ruim hangend snoer vast worden aangesloten op een dubbelpolig trek-schakelaar met een controlelampje als u ze in de badkamer plaatst.

## Tips

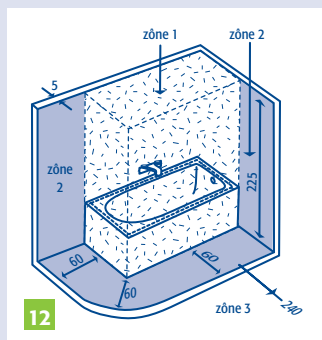
**Stopkraan** Bij het verwijderen van de oude toiletpot is het handig eerst de stopkraan te sluiten en daarna door te spoelen. Zodoende haalt u een praktisch leeg reservoir van de muur. Stop het vrijkomende afvoergat tijdelijk dicht met een dikke prop papier (om stank uit riool tegen te gaan).

**Water besparen** Indien men water wil besparen kan men kiezen voor een reservoir met een waterstop. Anderzijds kunnen de meeste reservoirs ingesteld worden van 3-6 of 6-9 liter.

**Overbruggings-afvoer** Indien een nieuwe toiletpot niet helemaal past op de plaats van de oude, is er een overbrugging voor de afvoer verkrijgbaar van 25-45 mm. Dit heet een exentrische bocht.

**Vijhangend toilet** Een vrijhangend toilet hang altijd op minimaal 40 cm. gerekend van afgewerkte vloer tot aan bovenzijde toilet. Senioren hoogte is  $\pm 50$  cm. Let op dat bij een vrijhangend toilet alle bevestigingspunten goed worden vastgezet (ook de stelbouten)! Het toilet krijgt veel en vaak gewicht te verduren!

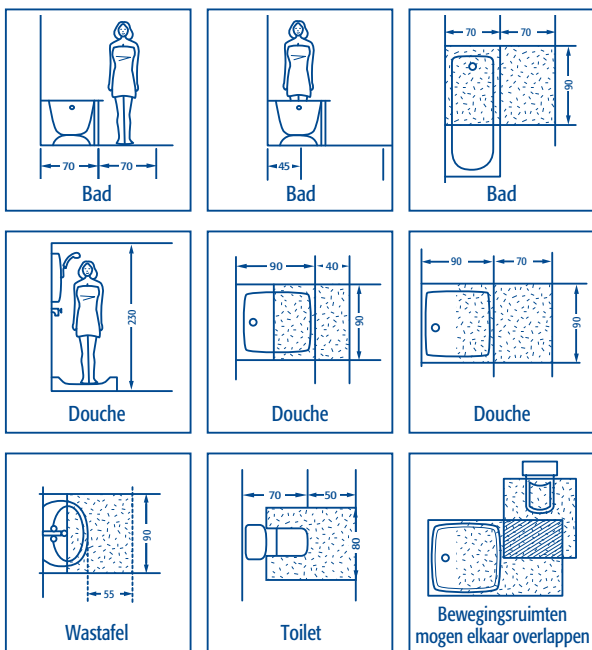
**Rioolbuis** De diameter van de rioolbuis mag men nooit verkleinen. Dient altijd minimaal 110 mm te zijn. Laat een rioolbuis altijd langs de muur lopen, laat de rioolontluchting intact, bij nieuwe installatie altijd rioolontluchting aanbrengen!



## De badkamerontwerphulp

Met behulp van deze ontwerphulp kunt u een optimaal ontwerp maken voor uw badkamer binnen de ruimte die u beschikbaar hebt. Neem een ruitjesvel met vakjes van 5 x 5 mm, in werkelijkheid zijn ze 10 x 10 cm. Eén meter is dus tien vakjes. Begin uw ontwerp met het op de juiste plaats intekenen van radiatoren, ramen, deuren enz. Met het ruitjesvel en het uitknipsanitair kunt u allerlei varianten uitproberen. Houd daarbij rekening met de noodzakelijke bewegingsruimte rondom het sanitair.

**Bewegingsruimte** Natuurlijk hebt u naast het bad, de douche, de wastafel en het toilet bewegingsruimte nodig. Op de tekening staan de minimummaten. Maar, omdat u niet overal tegelijk kunt zijn, mogen die ruimten elkaar best overlappen.



Let op openslaande deuren bij de inrichting van uw badkamer

